

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy ČR k Povinné aktualizaci Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR vyplývající z usnesení vlády České republiky č. 1085 ze dne 22. prosince 2014
Č. J.	GŘ/14/SHP/2016
DATUM ZPRACOVÁNÍ	23. 2. 2016
KONTAKTNÍ OSOBA	Václav Trejbal
TELEFON	602 227 268
E-MAIL	vtrejbal@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Národní akční plán energetické účinnosti ČR (dále jen NAP EE) se soustředí především na soupis dotačních možností a popis transpozice/implementace směrnice (nedostatečně specifikuje řadu dodatečných opatření a pouze popisuje implementaci, což není cílem NAP EE). Dokument obsahuje detailní popis u existujících opatření, ale u plánovaných chybí koncepce a rozpracování. Nedostatečně tak popisuje strategii dosažení cíle, není zřejmé, jaké cíle jsou pro navržená období (2014-18 a 2019-20). Akční plán by měl obsahovat cíle (v odpovídajícím detailu a rozpadu), jasně definovanou strategii, jak bude dosaženo konkrétních stanovených cílů, milníky, mechanismus sledování a vyhodnocování, a to pro jednotlivá politická opatření a definovaná dílčí období (dílčí období nedefinovaná na str. 20 nekorespondují s tabulkou predikcí v bodě 4.1 – příloha 1, tzn., že dle této tabulky není možné stanovená dílčí období vyhodnotit).

Dle NAP by mělo být cca 2/3 povinných nových úspor dle čl. 7 EED dosaženo pomocí operačních programů. Zvláštní pozornost by měl proto NAP věnovat krokům, které je nutné učinit, aby operační programy mohly tuto roli plnit. Jde zejména o zavedení a konkrétní nastavení parametrů energetické účinnosti do všech programů včetně nastavení systému průběžného vyhodnocování a úpravy těchto parametrů dle průběžného vývoje. Kromě popisu dotačních titulů chybí resortní přesah (např. na plánovaná opatření MŽP v NPSE nebo POK). Dalším zásadním problémem oblasti energetické účinnosti v ČR je nefungující implementace – jednotlivé resorty nerespektují přijatá nařízení Vlády ČR a ta tak nejsou vymahatelná.

Potenciál úspor energií je rozptýlen mezi subjekty v celé ČR. Tento potenciál je naprosto klíčové aktivovat a začít využívat. Významně k tomu mohou přispět i EPC kontrakty, které přestože jsou v NAP popsány, budou dle NAP hrát pouze zcela minoritní roli (necelý 1PJ a to ještě prostřednictvím programu EFEKT). Tento náhled na úspory v ČR de facto pouze skrze státní stimuly, operační programy a velké investiční (státem podpořené projekty) je velmi omezený.

Považujeme tedy za nutné přepracovat NAP EE s cílem připravit komplexní a vydiskutovaný dokument, který bude sloužit jako reálné vymezení a definování kroků, kterými Česká republika naplní své cíle v oblasti energetické účinnosti.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1) Připomínka ke kapitole 2.1

Požadujeme do odst. 4 na str. 11 doplnit dva základní faktory a předpoklady, které ovlivňují nastavení cílů.

Odůvodnění:

Předkladatel se v daném odstavci odkazuje na dva zásadní faktory a předpoklady, které jsou v NAP EE uvedeny „výše“, ale „výše“ nejsou uvedeny žádné.

2) Přípomínka ke kapitole 2.1

Požadujeme v odst. 3 na str. 12 upravit znění uvedené věty následovně:

„Po přepočtu na absolutní údaje a využití všech úlev stanovených směrnicí se pohybuje tento cíl ve výši 50,67 PJ nových ročních úspor do roku 2020.“

Odůvodnění:

Pokud by měla ČR splnit 50,67 PJ každý rok, šlo by o nesplnitelný cíl. Cíl 50,67 je kumulativní pro rok 2020.

3) Přípomínka ke kapitole 3.1.1

Požadujeme v odstavci 1. na str. 20 doplnit popis k nástrojům finančního inženýrství. Rovněž požadujeme doplnit podrobnější popis nástrojů finančního inženýrství do přílohy.

Odůvodnění:

Předkladatel na tomto a dalších místech zmiňuje plánované využití nástrojů finančního inženýrství – nikde se však již blíže neobjevuje, jakou by měly mít podobu. Jelikož jde o jeden ze tří hlavních nástrojů pro plnění cíle podle čl. 7, měl by být dostatečně popsán (doplněna karta v příloze).

4) Přípomínka ke kapitole 3.1.1

Požadujeme v odstavci 5. na str. 20 upravit níže uvedenou větu následovně:

„Významnou roli v nastavení termínu hrálo spuštění operačních programů pro programové období 2014 – 2020, kdy došlo v průběhu jejich schvalování k průtahům, které nešlo ovlivnit a tím ke zpoždění vyhlášení konkrétních výzev, které tvoří jádro alternativního schématu.“

Odůvodnění:

Ke zpoždění došlo jistě vinou průtahů ze strany EK, nicméně velký díl viny za zpoždění čerpání ESIF leží na odpovědných resortech, které nedokázaly včas zajistit vše potřebné pro nastavení programů (viz např. program na monitoring programů, který měl být vytvořen MMR).

5) Přípomínka ke kapitole 3.1.4

Požadujeme kapitolu přepracovat ve smyslu níže uvedeného odůvodnění.

Odůvodnění:

Kapitola obsahuje číslování opatření, které neodpovídá příloze. Navíc některá opatření nejsou v příloze uvedena vůbec a jiná zase vychází z požadavků unijní legislativy (neobsahují žádná významná specifika –

pokud by to měl být standardní přístup, pak by zde mohly být uvedeny všechny nástroje unijní klimaticko-energetické politiky, což by bylo ale v rozporu s principem adicionality /dodatečnosti/).

6) Připomínka ke kapitole 3.1.7

Požadujeme kapitolu přepracovat ve smyslu níže uvedeného odůvodnění.

Odůvodnění:

Kapitola 3.1.7 se odkazuje na přílohu 4, která však neexistuje. Ani další odkazy nejsou relevantní a nic se pod nimi nenachází.

7) Připomínka ke kapitole 3.2

Požadujeme dopracovat strategii i dlouhodobou strategii renovaci budov, která ve strategii zcela chybí. Jedinou informací o dlouhodobé strategii je odkaz na přílohu, která však není uvedena.

Odůvodnění:

Čl. 4 EED požaduje přijetí dlouhodobé strategie renovace budov (obytných a komerčních – veřejných i soukromých). V NAPEE není o dlouhodobé strategii nic popsáno

8) Rámcová připomínka ke kapitole 3.3

Požadujeme doplnit jak vyčíslený cíl, tak seznam opatření s kvantifikací úspor v budovách veřejných subjektů, jejichž realizace by vedla ke splnění cíle. Stávající textace kapitoly působí velmi vágně, nezávazně a nedůvěryhodně (vzhledem k naplnění čl. 5 EED). d) Pokud existuje nějaký oficiální dokument, který se k této oblasti vztahuje, měl by zde být uveden.

Odůvodnění:

Dle EED, čl. 5, odst. 6 má být vykázáno, jak se dosáhne úspor alternativní cestou. Tento požadavek není v NAPEE zohledněn. Správně by měl být uveden výčet uvažovaných alternativních opatření; ke každému opatření pak celkový objem úspor (generovaný příslušným opatřením). Suma úspor by měla být min. na stejné úrovni s objemem úspor, který by byl dosažen roční renovací 3% podlahové plochy budov. V kapitole je uveden odkaz na seznam budov, kterých se čl. 5 EED týká. Není ale vyčíslen objem úspor, který by byl dosažen roční renovací 3% podlahové plochy budov – dle EED, čl. 5, odst. 6.

9) Připomínka ke kapitole 3.3.1

Požadujeme doplnit vyčíslení cíle pro sektor vládních budov.

Odůvodnění:

Je uveden odkaz na seznam budov, ale chybí podstatná část, a to vyčíslení úspor. Vzhledem k tomu, že tuto informaci má MPO k dispozici, neměl by být problém toto doplnit.

10) Připomínka ke kapitole 3.4

Požadujeme ve druhém odstavci dané kapitoly rozdělit prostředky a úspory realizované prostřednictvím OP PIK v průmyslu a službách.

Odůvodnění:

Kapitola 3.4 se týká průmyslu, a proto finanční prostředky i úspory by měly být zmiňovány jen pro průmysl (v příloze 1 jsou prostředky i úspory v rámci OP PIK diferencovány).

11) Připomínka ke kapitole 3.4

Požadujeme třetí odstavec doplnit následovně:

*„Hlavním nástrojem pro realizaci úsporných opatření v průmyslu bude Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Tento program by měl v prvním období mezi lety 2014 a 2016 dosáhnout 1PJ a v druhém období 2017-2020 19 PJ. Celkově tedy průmysl k dosažení cíle podle čl. 7 směrnice přispěje 20 PJ úspor mezi lety 2014-2020. **Podmínkou je, že se podaří odstranit stávající omezení alokace pro velké podniky v rámci čerpání prostředků z OP PIK, které ohrožuje efektivní vyčerpání prostředků.** Pro dosažení těchto úspor bude v programu alokováno celkově 20 mld. Kč. Stanovení způsobilých výdajů (dále ZV) je v souladu s čl. 38¹ a 49 Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014. Míra financování se pohybuje v rozmezí 30%, 40% a 50% způsobilých výdajů podle toho jestli se jedná o velký, střední nebo malý podnik.“*

Odůvodnění:

Při čerpání prostředků OPPIK PO3, SC 3.2 a 3.5 ve stejném rozložení mezi SME a velké podniky jako v OPPI a při zachování stejné nákladové efektivity obou skupin jako v OPPI, by OPPIK mohl generovat dodatečných 15 PJ úspor. Tedy nikoli 20, ale 35 PJ úspor energie (viz studie nákladové efektivity podpory opatření v SME a velkých podnicích zpracovaná NCEÚ pro SPČR). Analýza OPPI přitom ukazuje, že u úspor na primární i konečné spotřebě zůstává nákladová efektivita u velkých podniků stabilní a není tedy důvod se domnívat, že by cílů nemohlo být dosaženo (např. z důvodu vyčerpání absorpční kapacity). Vzhledem ke stávajícímu omezení alokace pro velké podniky OPPIK je ohroženo čerpání prostředků a tím i dosažení cílové hodnoty úspor v průmyslu. Minimálně je třeba zde toto omezení a jeho potenciální dopad uvést s tím, že MPO jedná s Evropskou komisí o změně.

12) Připomínka ke kapitole 3.5.1

Požadujeme na konec kapitoly doplnit následující odstavec:

„Soustavy zásobování teplem v České republice zahrnují přibližně 2 000 evidovaných zdrojů tepla, z čehož je 1 800 zdrojů s výkonem nad 5 MWt. Ze 4,1 milionu domácností je dálkově zásobeno teplem 1,6 milionu, tedy přibližně 40 %. Celková délka tepelných sítí dosahuje přibližně 10 tisíc kilometrů, z toho je 1129 km parních rozvodů. Přibližně 900 km parních rozvodů vyžaduje rekonstrukci. Jejich výměnou za horkovodní lze dosáhnout roční úspory energie 5,2 PJ.“

Odůvodnění:

Kapitola se nemá týkat jen KVET, ale také účinného vytápění. Viz Posouzení potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení za Českou republiku – MPO.

13) Přípomínka ke kapitole 3.5.2

Požadujeme název kapitoly *Ostatní opatření* změnit na **Opatření na podporu KVET a účinného dálkového vytápění a chlazení**.

Dále požadujeme na konec kapitoly doplnit následující:

„Nově navržená opatření

V rámci Posouzení potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení za Českou republiku byla navržena následující opatření na podporu vysokoúčinné KVET a účinného dálkového vytápění a chlazení v ČR:

A. Zajistit pokračování provozní podpory vysokoúčinné KVET a tepla z OZE kompatibilní s pravidly pro veřejnou podporu EU pro nová zařízení uváděná do provozu od roku 2016 a schéma podpory odpovídajícím způsobem legislativně ukotvit.

B. Navýšení zdanění spotřeby fosilních paliv ve stacionárních zdrojích mimo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla v zařízeních nespádajících do systému emisního obchodování na úroveň odpovídající ceně emisí CO₂ vyplývající z očekávané ceny povolenky.

C. V rámci aktualizace Národního akčního plánu pro chytré sítě vyhodnotit možnosti poskytování podpůrných služeb na úrovni distribuční soustavy (regulace napětí, regulace jalových výkonů, zkratový příspěvek, start ze tmy, ostrovní provoz atd.).

D. Zahrnutí faktoru primární energie pro účinné soustavy zásobování teplem do hodnocení energetické náročnosti budov (novelizace vyhlášky č. 78/2013 Sb.).

E. Zrychlit a zjednodušit povolovací procesy pro zařízení vysokoúčinné KVET a pro budování a rekonstrukce tepelných sítí.

F. Nastavit motivační ekonomické podmínky pro energetické využití zbytkového komunálního odpadu po vytřídění recyklovatelných složek. Případnou veřejnou podporu vázat na využití tepla.

G. Zajištění odpovídajících prostředků pro stimulaci rekonstrukcí a rozvoje SZT po roce 2020 mimo jiné využitím části prostředků z prodeje povolenek na emise skleníkových plynů či jiných podpůrných mechanismů.“

Odůvodnění:

Vhodnější název, v předchozí kapitole nejsou žádná opatření uvedena. Navržená opatření jsou převzata z materiálu MPO: Posouzení potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení za Českou republiku.

14) Přípomínka ke kapitole 3.5.2

Požadujeme do odrážek v prvním odstavci doplnit dokumenty v gesci ostatních rezortů.

Odůvodnění:

NAP nemá být souhrnem dokumentů v gesci MPO. Podstatou věci jde o materiál, který se prolíná mnoha resorty a měly by tedy být zmíněny i dokumenty ostatních resortů s dopady na energetickou účinnost, zvláště pokud opatření v této oblasti obsahují (např. MŽP – Politika ochrany klimatu, Národní program snižování emisí).

15) Přípomínka k Příloze č. 2, opatření 1.15 Dodatečná alternativní opatření v rámci sektorů průmyslu a služeb, a veřejného sektoru – garant dohody MPO

Požadujeme z tohoto opatření vyjmout průmysl.

Odůvodnění:

Svým charakterem se značně liší představa MPO o uplatňování alternativních opatření u průmyslu a u veřejného sektoru. Lze akceptovat opatření u veřejného sektoru. Nicméně odmítáme navrhovanou podobu dobrovolných dohod pro průmysl – tedy že by stát uvalil na průmysl povinnosti a ten by navrhnul alternativní způsob plnění. Jde o faktické zavádění obligatorního schématu do praxe, což by mělo velmi negativní dopady na celou ekonomiku ČR (vyčísleno na 1/16 HDP a nárůst ceny elektřiny o 66 Kč/MWh). Pokud by chtělo jít MPO cestou dobrovolných dohod, tak lze využít cestu certifikace apod. MPO ani nenavrhuje praxi z řady západních zemí, kde stát na oplátku za závazky ze strany průmyslu odpovídajícím způsobem reaguje – významné snížení daní apod. Odvolává se pouze na přínosy, které by průmyslu plynuly v každém případě – snížení nákladů za energie, za emise do ovzduší. Tato podoba dobrovolných dohod je zcela nepřijatelná.

DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

1) Přípomínka ke kapitole 2.1

Doporučujeme doplnit informaci o infrigementu EK.

Odůvodnění:

V NAP EE je uvedena věta: „Vzhledem k časově náročnému procesu implementace směrnice do českého právního řádu byla plná transpozice provedena k 1. 7. 2015.“ Což však není přesné, jelikož EK má k implementaci směrnice řadu výhrad a nelze tedy hovořit o plné implementaci.

2) Přípomínka ke kapitole 2.1

Doporučujeme poslední větu druhého odstavce nahradit následovně:

„Na základě obsahových a procesních nejasností týkajících se prováděcích předpisů ke směrnici si Česká republika s ohledem na řádné splnění svých unijních závazků vyhradila právo definitivního stanovení výše orientačního vnitrostátního cíle ČR na základě výsledků projednávání s Evropskou komisí. Česká republika

s ohledem na řádné splnění svých unijních závazků stanovila výši orientačního vnitrostátního cíle ČR na základě výsledků projednávání s Evropskou komisí.“

Odůvodnění:

Informace není již relevantní, proces se posunul do dalšího stádia.

3) Připomínka ke kapitole 3.1.2

Doporučujeme doplnit větu v odrážce třetí na str. 23 následovně:

*„Jako alternativu si může velký podnikatel zvolit zavedení systému hospodaření s energií podle ČSN EN ISO 50001 - Systém managementu hospodaření s energií nebo systému environmentálního řízení podle ČSN EN ISO 14001 - Systémy environmentálního managementu **doplňný jednorázovým energetickým auditem.**“*

Odůvodnění:

Tato podmínka je dána v české legislativě a jde o podstatnou informaci, jelikož zásadně ovlivňuje rozhodování podniků o realizaci nebo nerealizaci auditů.

4) Připomínka ke kapitole 3.5.1

Doporučujeme poslední větu prvního odstavce převést do minulého času.

*„Materiál s názvem „Posouzení potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení za Českou republiku“ **byl bude** po zpracování připomínek pracovní skupiny č. 1 Rady vlády zaslán Evropské komisi.“*

Odůvodnění:

Studie je již odeslána.

5) Připomínka ke kapitole 3.5.1

Doporučujeme v pátém odstavci, ve druhé větě, dát zkratku KVET do uvozovek:

„Celospolečenský přínos je nejvyšší v případě realizace scénáře „KVET“.“

Odůvodnění:

Jedná se o název scénáře.

6) Připomínka ke kapitole 3.5.1

Doporučujeme upravit znění sedmého odstavce následovně:

*„**V případě zvažovaného scénáře** ~~U-scénáře~~ „Vysoký KVET“ již relativně vysoké celkové náklady na palivo (skladba zdrojů s vysokým využitím zemního plynu) a vysoké investice do nových kogeneračních zdrojů z velké části eliminují přínosy této varianty, a proto tento scénář nedosahuje takových absolutních přínosů jako ve variantě „KVET“.“*

Odůvodnění:

Gramaticky přesnější vyjádření.

7) Připomínka ke kapitole 4.1, Příloze 1

Doporučujeme rozdělit prostředky z NZÚ na část jdoucí na podporu úspor v domácnostech a na část pro veřejný sektor.

Odůvodnění:

Samo MPO navrhlo využití prostředků z NZÚ na financování cíle v rámci čl. 5, což bylo i schváleno Vládou ČR. O tyto prostředky by mělo být poníženo disponibilní množství prostředků pro domácnosti a rovněž snížen očekávaný přínos opatření. Tato část by pak měla být přesunuta do části služby.